

การศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนประถมศึกษา

ในกรุงเทพมหานคร

นายประดิษฐา จันทรไทย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

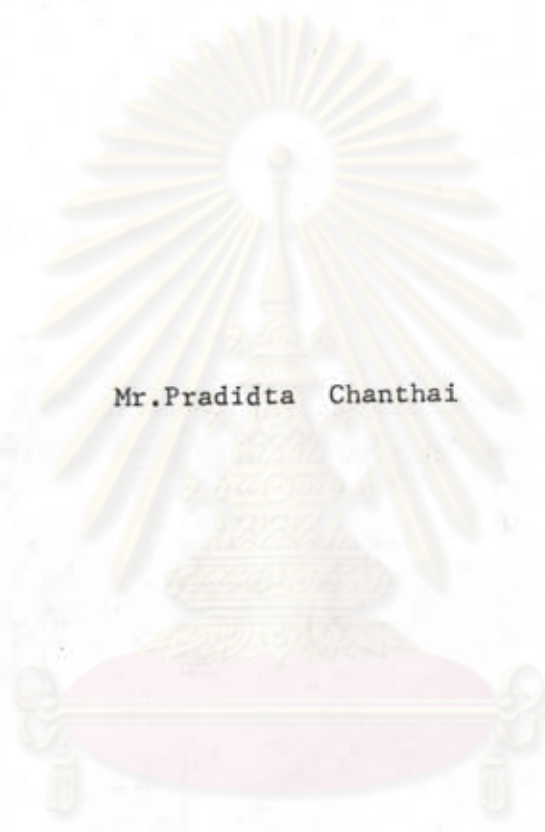
พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-349-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016775 I10208647

A STUDY OF TASK PERFORMANCE OF ELEMENTARY SCHOOL PARENT - TEACHER
ASSOCIATIONS IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Pradidta Chanthai

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-349-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ประกอบการและครู

โรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายประดิษฐา จันทร์ไทย

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์บุตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ อ่ำไผ่ สุจริตกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์บุตร)

.....
(รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์)

ประติษฐา จันทรไทย : การศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนประถม
ศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF TASK PERFORMANCE OF ELEMENTARY SCHOOL
PARENT - TEACHER ASSOCIATIONS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.นิรมล สวัสดิ์นิตร, 230 หน้า. ISBN 974-577-349-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู และเปรียบเทียบ
การรับรู้ของกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ครู และผู้ปกครอง กับ เปรียบเทียบความต้องการของครูและ
ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ในโรงเรียนที่มีชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย 1. กรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครองเห็นว่า สมาคมฯ ปฏิบัติงานในด้านการ
เรียนการสอน ด้านกิจกรรมพิเศษ ด้านการให้สวัสดิการ ด้านการให้ค่าปรึกษาและด้านการ เป็นสื่อกลาง
ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อย งานที่สมาคมฯ ปฏิบัติ เป็นประจำหรือปฏิบัติมากคือ การจัดทา
เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับให้ครูและนักเรียนใช้ ครูเห็นว่า งานที่สมาคมฯ ปฏิบัติเป็น
ประจำหรือปฏิบัติมากมี 1 งาน คือ การจัดประชุมครูและผู้ปกครองให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน กรรมการสมาคมฯ เห็นว่า งานที่สมาคมฯ ปฏิบัติเป็นประจำหรือ
ปฏิบัติมากมี 1 งาน คือ การให้ค่าปรึกษาแก่โรงเรียนด้านการเรียนการสอน 2. ทั้งครูและผู้ปกครอง
ต้องการให้สมาคมฯ ปฏิบัติงานทุก ๆ ด้านมากขึ้น 3. การปฏิบัติงานของสมาคมฯ ความการรับรู้ของ
กรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความต้องการของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติงานของสมาคมฯ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

PRADIDTA CHANTHAI : A STUDY OF TASK PERFORMANCE OF ELEMENTARY SCHOOL PARENT - TEACHER ASSOCIATIONS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. NIRAMOL SAVASDIBUTR. 230 pp. . ISBN 974-577-349-2

The purposes of this research were 1) to study the task performance of parent - teacher associations 2) to compare the perception of committee members of parent - teacher associations, teachers and parents concerning the task performance of the parent - teacher associations, and 3) to compare teachers' and parents' needs concerning the task performance of parent - teacher associations of elementary schools in Bangkok Metropolis.

Findings : 1) the committee members, teachers and parents perceived that the associations performed the tasks concerning instruction, special activities, welfare services, advisory services and relations between school and parents at the low level. The task the association performed regularly or at the high level was the provision of instructional aids for teachers and students. Teachers perceived that the associations performed the task at the high level on organizing meetings for teachers and parents to share knowledge, opinions and experiences on students' learning. The committee members perceived that the associations performed the task at the high level on providing advice concerning instruction. 2) Both teachers and parents needed the associations to perform more in all aspects. 3) Most of the task performance of the parent - teacher associations as perceived by the committee members, teachers, and parents were significantly different at the .05 level. 4) Most of the needs of teachers and parents on the desired performance of the parent - teacher associations were not significantly different at the .05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 26.5.2532

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ เรียบร้อยได้ด้วยความรู้และความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิศุบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความรู้ แนะนำและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งสมควรแก่คุณตลอดมา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำข้อบกพร่อง แก้ไข ปรับปรุง วิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่าน เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณนิเวศน์ จันทรไทย คุณวิไลนดา จันทรไทย ผู้ซึ่งให้ความรัก ความเมตตาช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยให้ได้ศึกษาจนสำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณ คุณชวลิต มหามนตรี คุณบุญส่ง มหามนตรี อาจารย์ออมสิน ผาสุขโษษฐ์ ที่ให้ความห่วงใย ให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ ที่ ๆ น้องทุกคน โดยเฉพาะ อาจารย์คงกฤษ จันทรไทย ที่ช่วยเหลือ ผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณา ความเมตตา ความห่วงใยและกำลังใจจาก คุณวิรัช สิมจ้อย ครูใหญ่โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง เพื่อนครูโรงเรียนวัดหนองอ่างทอง คณะครู กลุ่มโรงเรียนหนองปลิงทุกท่าน โดยเฉพาะ อาจารย์ ปรีชา นวนไทย ที่ได้ให้ความรักและช่วยเหลือให้ผู้วิจัยได้มีที่พักอาศัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความปรารถนาดีจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับกำลังใจและความปรารถนาดี อย่างสม่ำเสมอจาก คุณสุจิตรา จันทรไทย ที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

ความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบ เป็น เครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา โดยเฉพาะ คุณทองยิ้ม จันทรไทย มารดาผู้ล่วงลับ และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประดิษฐา จันทรไทย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อคดลงเบื้องต้น	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ของการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	8
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา	9
ความหมายของสมาคมผู้ปกครองและครู	11
หลักการและวัตถุประสงค์ของสมาคมผู้ปกครองและครู	12
ประโยชน์ของสมาคมผู้ปกครองและครู	17
ประวัติความเป็นมาและการริเริ่มสมาคมผู้ปกครองและครู	19
การจัดตั้ง การจดทะเบียนสมาคมผู้ปกครองและครู	23
การดำเนินงานของสมาคมผู้ปกครองและครู	24
ความหมายของสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย	36
วัตถุประสงค์ของสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย	37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทบาทในการพัฒนาการศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครู และสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	117
บรรณานุกรม.....	127
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก.....	133
ภาคผนวก ข.....	134
ภาคผนวก ค.....	137
ภาคผนวก ง.....	185
ประวัติผู้วิจัย.....	217

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	57
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกชาย-หญิง.....	58
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามอายุ.....	59
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามวุฒิทางการศึกษา.....	60
5	จำนวนและร้อยละรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครูและผู้บริหาร (ไม่รวมกับสามีหรือภรรยา).....	61
6	จำนวนและร้อยละของบุตรหรือผู้อยู่ในอุปการะของครูและผู้บริหารใน โรงเรียนที่มีสมาคมผู้บริหารและครู.....	62
7	ระยะเวลาการทำงานในสมาคมผู้บริหารและครูของกรรมการ สมาคมผู้บริหารและครู.....	63
8	ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานของสมาคมผู้บริหารและครู ด้านการเรียนการสอน ความการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้บริหาร.....	64
9	ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานของสมาคมผู้บริหารและครู ด้านกิจกรรมพิเศษ ความการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ ครู และ ผู้บริหาร.....	69
10	ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานของสมาคมผู้บริหารและครู ด้านการให้สวัสดิการ ความการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ ครู และ ผู้บริหาร.....	72
11	ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานของสมาคมผู้บริหารและครู ด้านการให้ค่าปรึกษา ความการรับรู้ของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้บริหาร.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ตามการ รับรู้ของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง.....	78
13	ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติ งานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เรียนการสอน.....	81
14	ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติ งานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านกิจกรรมพิเศษ.....	85
15	ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติ งานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ ให้สวัสดิการ.....	87
16	ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติ งานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ ให้ค่าปรึกษา.....	91
17	ค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติ งานของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง.....	93
18	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เรียนการสอน ระหว่างกรรมการสมาคมฯ ครู และ ผู้ปกครอง.....	96
19	แสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของ สมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เรียนการสอนของกรรมการ สมาคมฯ ครู และผู้ปกครองโดยวิธีของ เซฟเฟ.....	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่าง ของค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านกิจกรรมพิเศษ ระหว่างกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง	98
21	แสดงความแตกต่างระหว่างค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของ สมาคมผู้ปกครองและครู ด้านกิจกรรมพิเศษของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครองโดยวิธีของ เซฟ เฟ.....	99
22	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่าง ของค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้สวัสดิการ ระหว่างกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง	100
23	แสดงความแตกต่างระหว่างค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคม ผู้ปกครองและครู ด้านการให้สวัสดิการของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครองโดยวิธีของ เซฟ เฟ.....	101
24	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่าง ของค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ค่าปรึกษา ระหว่างกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง	102
25	แสดงความแตกต่างระหว่างค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของ สมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ค่าปรึกษาของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครองโดยวิธีของ เซฟ เฟ.....	103
26	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อ เปรียบ เทียบความแตกต่าง ของค่า เฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ระหว่างกรรมการ สมาคมฯ ครูและผู้ปกครอง.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	แสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองของกรรมการสมาคมฯ ครูและผู้ปกครองโดยวิธีของ เชฟ เฟ.....	105
28	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครูด้านการ เรียนการสอน....	106
29	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านกิจกรรมพิเศษ.....	107
30	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้สวัสดิการ...	108
31	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการให้ค่าปรึกษา...	109
32	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการของครูและผู้ปกครองต่อการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง.....	110
33	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ออกแบบสอบถามในตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด.....	111
34	ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการ เรียนการสอนของสมาคมผู้ปกครองและครูตามความคิดเห็นของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง..	112
35	ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมพิเศษของสมาคมผู้ปกครองและครูตามความคิดเห็นของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง.....	113
36	ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการให้สวัสดิการของสมาคมผู้ปกครองและครูตามความคิดเห็นของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง.....	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
37	ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูตามความคิดเห็นของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง.....	115
38	ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการ เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองของสมาคมผู้ปกครองและครูตามความคิดเห็นของกรรมการสมาคมฯ ครู และผู้ปกครอง.....	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย